

Невмируща Леся

Вірші Лесі Українки

“Плине білий човник...”, “Вже сонечко в море
сідає ...”

У нашім класі на стіні
Портрет висить у рамі.
Він всім знайомий –
І мені, і папусеві, й мамі.
З портрета дивиться на нас
Українська поетеса.
Це гордість нашої землі –
Нескорена, незламна ...!

Леся Українка, справжнє
ім'я Лариса Петрівна
Косач, народилася 25
лютого 1871 року на Волині
в місті Новограді-
Волинському.

Мати її — письменниця
Олена Пчілка ((29 липня 1849 -
4 жовтня 1930) Ольга
Петрівна Косач (з
Драгоманових);
Олена Пчілка – літературний
псевдонім.)

Батько (Петро
Антонович Косач) —

юрист.

У сім'ї було 6 дітей:
Михайло, Леся (Лариса),
Ольга, Микола, Оксана та
Ісидора.

Михайло

Лариса

Ольга

Оксана

Микола

Ісидора

Батьки багато уваги приділяли
гуманітарній освіті дітей,
розвивали інтерес до
літератури, вивчення мов,
перекладацької роботи.
У родині Косачів була
надзвичайно велика бібліотека.

Лариса Петрівна була надзвичайно обдарованою
дитиною.

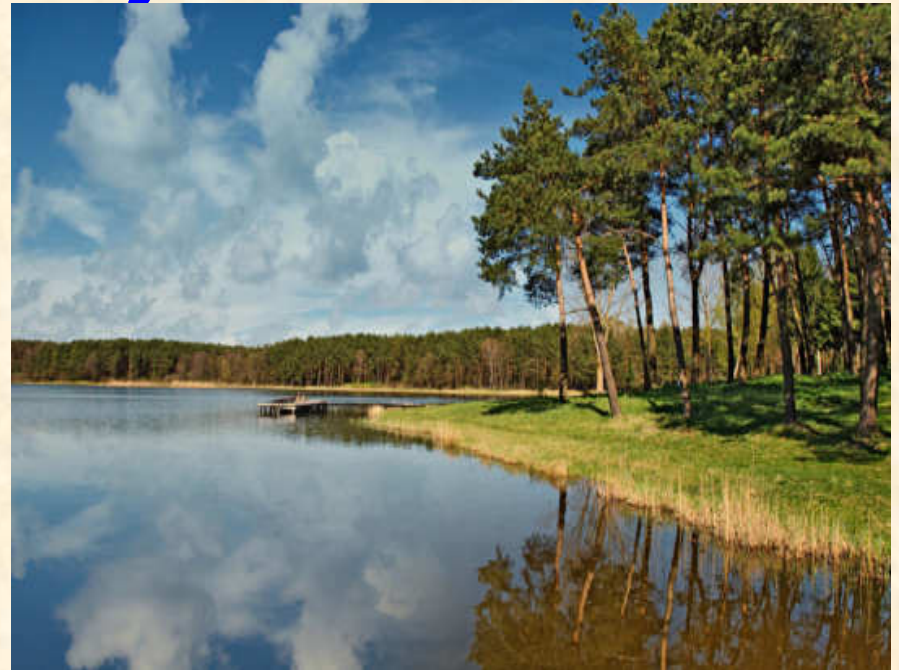
У чотири!!! роки вона навчилася читати.

А у п'ять років уже написала листа своєму дядькові,
який за революційні погляди змушений був
емігрувати з України.

У 6 років Леся
навчилася
вишивати і
вишила батькові
сорочку!!!

Дитинство Лесі проходить
на Волині. Народилася і
проживала Леся до 8 років у
Новоград – Волинському.

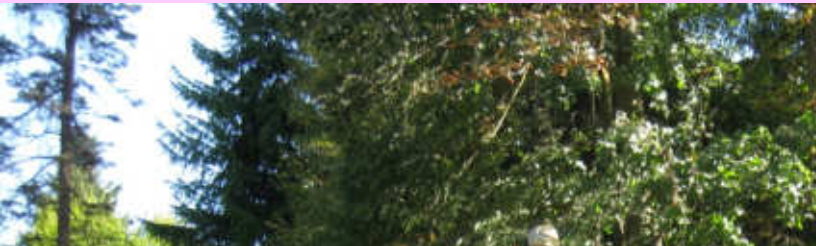

А у 1879 році
сім'я Косачів
переїздить до
Луцька.

До Луцька часто приїздила тітка Еля
(Олена Антонівна Косач (батькова
сестра)). Вона навчила маленьку Лесю
грати на фортепіано, яке їй купила мама.

Надзвичайно талановита,
сприйнятлива, чутлива, з глибоким,
справжнім музичним даруванням (*вона
почала грати і складати маленькі
музичні п'єси з п'яти років!*)

Серед близького
отпочення
майбутньої поетеси
були відомі культурні
діячі. Все це сприяло
ранньому входженню
Лесі в літературу.

В дев'ять років вона вже писала вірші. Її перший вірш «Надія» Леся (так її називали у родинному колі) присвятила саме тітці Олені, яку заарештували за революційні погляди.

*У тринадцять почала
друкуватись. У 1884 році
у Львові в журналі «Зоря»
було опубліковано два
вірші («Конвалія» і
«Сафо»), під якими
вперше з'явилося ім'я —
Лєся Українка.*

До десяти років Леся росла веселою, радісною дівчинкою. Дуже любила співати і танцювати. Як уже зазначалося, з п'яти років дівчинка грала на фортепіано.

Із усіх обдарувань, які мала Леся, найбільше її приваблювала музика.

Та доля дівчинки побудувала її життя зовсім по – іншому. У той час у неї вже починався туберкульоз. Леся захворіла(спогади сестри Ольги) після зимової пригоди: 6 січня 1881 року вона змерзла на березі річки Стир, коли спостерігала, як у переддень Різдва освячують воду.

Спершу вирішили, що в неї гострий ревматизм, лікували ваннами, мазями, травами, але все було марно. Біль перейшов у кисть лівої руки. У 1883 році Лесі оперували руку і вилікували, але на музичній кар'єрі Лесі був поставлений хрест.

*Тяжко хвора, велична
особистість, яка не
відбулася як композитор
і музикант - вона стала
титаном української
літератури,
патріотизму і
національної свідомості.*

Тяжка хвороба прикувала її до ліжка, довгий час мусила лежати в гіпсі. Та вона з надзвичайною мужністю терпіла біль. Важко повірити, що автор мужніх сильних творів – слабосила, хвора дівчинка.

**Я на гору круту крем'яную
Буду камінь важкий підіймать
І, несучи вагу ту страшную,
Буду пісню веселу співать.
Так, я буду крізь сльози сміятись
Серед лиха співати пісні,
Без надії таки сподіватись,
Буду жити! Геть думи сумні!**

Через хворобу Лесю до школи не віддали.

Однак завдяки матері вона дістала глибоку і різнобічну освіту.

Письменниця знала більше десяти мов, вітчизняну і світову літературу, історію, філософію.

Так, наприклад, у 19 років вона написала для своєї сестри підручник «Стародавня історія східних народів».

1891 року зі своєї останньої квартири на Кафедральній поетеса виїхала на лікування до австрійського Відня й уже ніколи не поверталася до Луцька.

**З 1882 року сім'я
переїздить до Колодяжного
на постійне місце
проживання.**

**І замешкала у будинку,
який у родині називали
«великим».**

Тут народилися молодші сестри та брати Лесі — Оксана, Микола, Ізидора. Діти підростали, тому в 1890 р. на садибі побудували Лесин «білий» будиночок.

**"Білий
будинок із
рожевою
кімнатою" -
літня будівля, у
котрій Леся
Українка
проводила
найбільше
часу.**

**Подвійне
вікно - це вікно
тієї самої
"рожевої"
кімнати
поетеси.**

**Оригінальні сходи та
дашок над ними
(синього кольору) - не
випадкові. Як бачите,
на дашку - огорожа.
Там влітку насипався
пісок, він нагрівався до
сонця, і Леся таким
чином приймала
"теплові ванни». Знову
ж таки - задля
лікування...**

А в 1896 р. розпочали спорудження «сірого» будинку (в родині його ще називали батьківським).

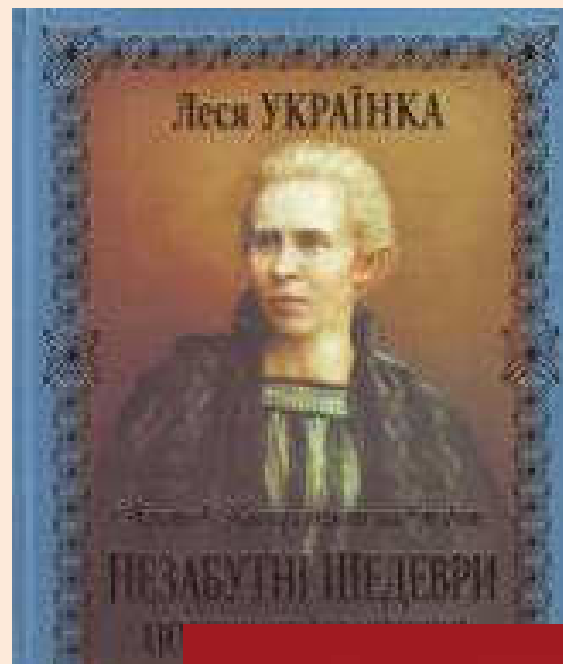

**На околиці села, в садибі,
яку 1868 року придбав
батько майбутньої поетеси
Петро Антонович Косач, і
де від 1882 року жила
родина, тепер літературно-
меморіальний музей Лесі
Українки .**

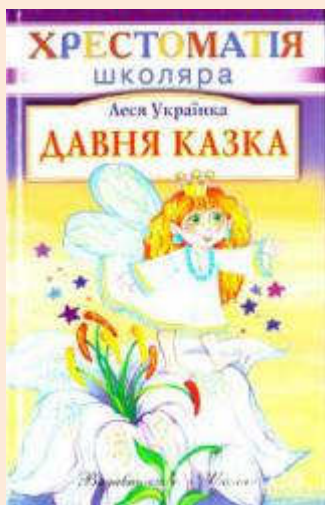

На початку 1893 року у Львові виходить перша збірка поезій Лесі Українки — «На крилах пісень».

1899 року у Львові виходить друга збірка поезій — «Думи і мрії». Ця збірка засвідчила безсумнівний злет творчості молодої поетеси.

У 1904 році в Києві вийшло
ще одне видання
поетичних творів Лесі
Українки (вибране) під
заголовком «На крилах
пісень».

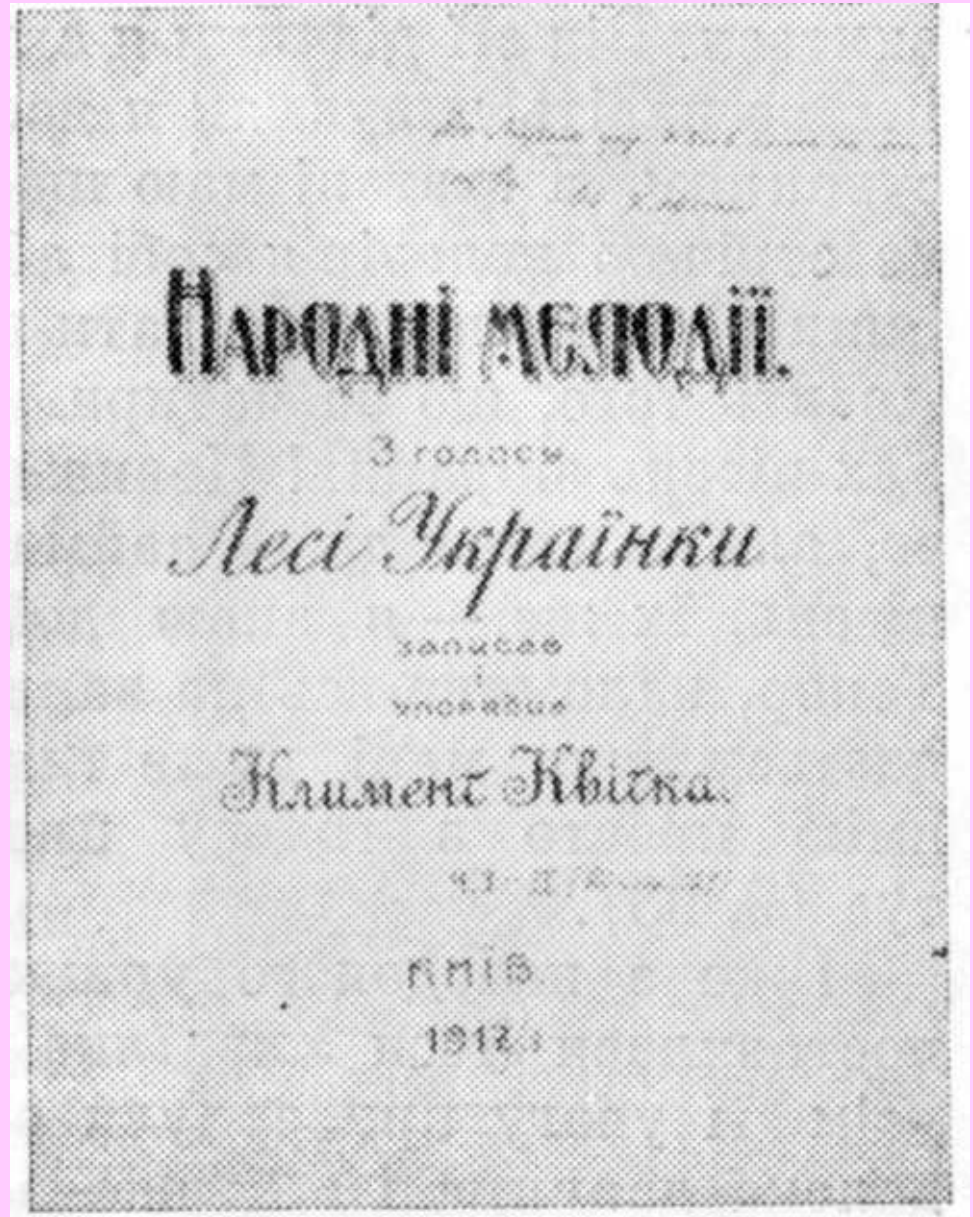

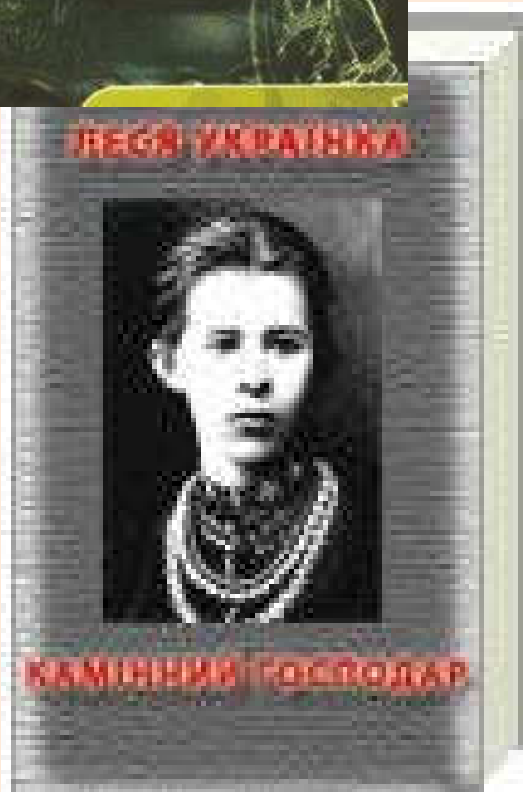
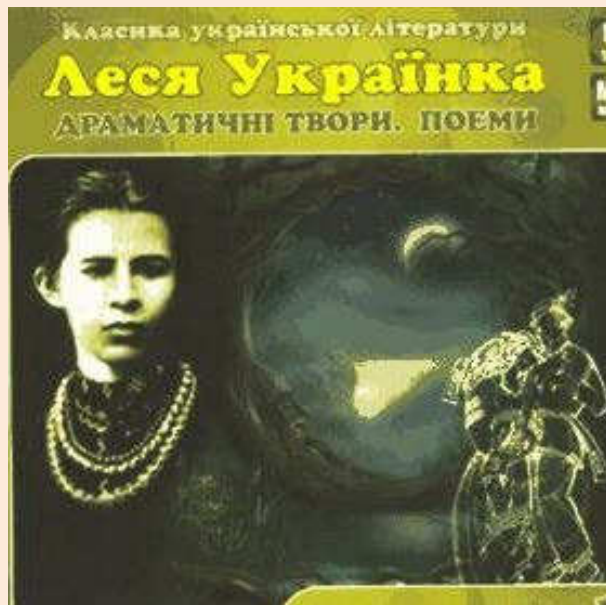

Феномен таланту Лесі Українки полягав у тому, що вона одночасно плідно працювала в різних літературних жанрах. Писала Леся Українка не лише вірші, а працювала й над прозовими жанрами (повісті для дорослих, казки – для дітей).

Особливе
місце у
творчій
біографії
Лесі
Українки
займає
фольклор.

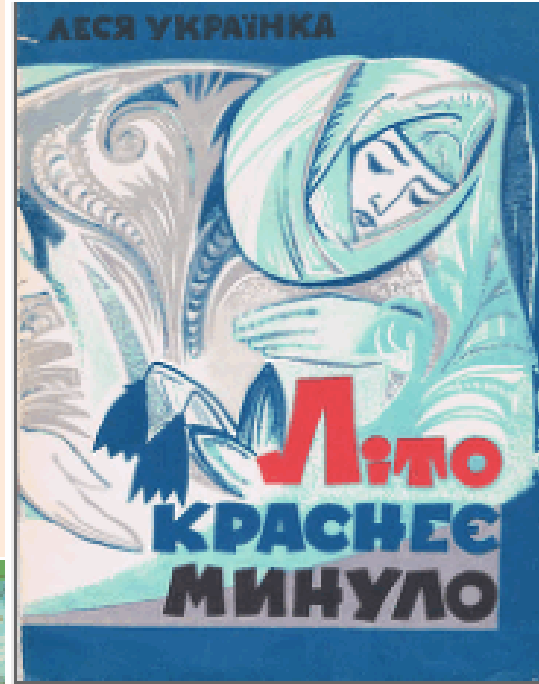
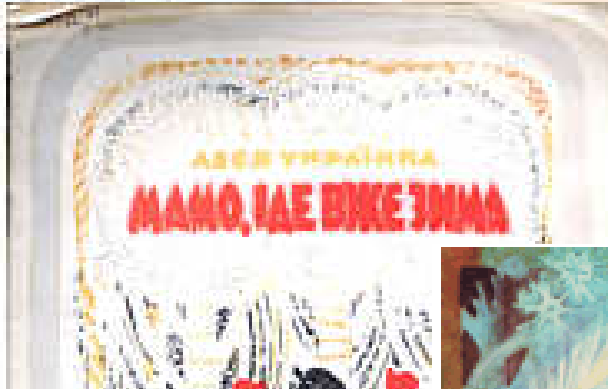
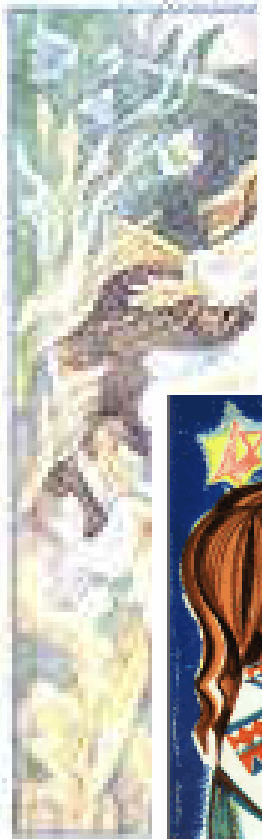

В останнє десятиліття у творчості Лесі Українки переважає драматургія.

У 1884-1891рр. Леся Українка написала поезії для дітей, які об'єднала в цикл “В дитячому крузі”. Тут вміщено твори для дошкільнят і молодших школярів. Починаються творами, що добре сприймаються навіть маленькими.

Леся Українка
ГЛИНЕ БІЛИЙ
ЧОВНИК

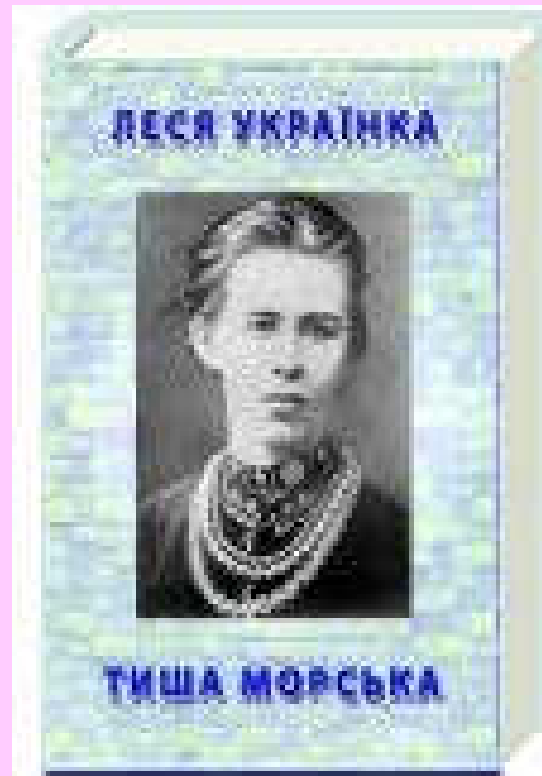
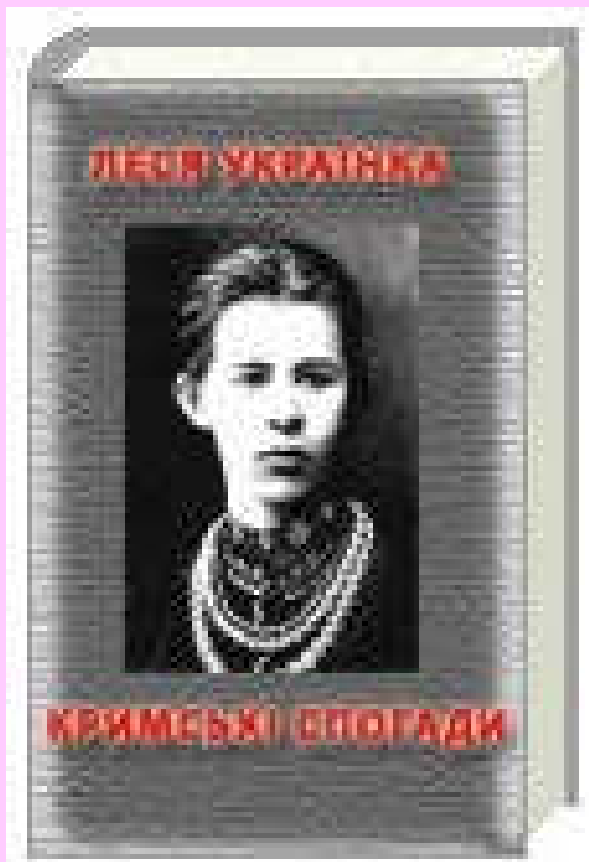
25 липня 1907 року Леся Українка та Климентій Квітка (Климент Васильович Квітка) одружилися. Чоловік одержав посаду в суді в Криму в Балаклаві, й подружжя переїхало туди, а згодом до Ялти.

Це було не перше перебування Лесі у Криму. Через тяжку хворобу поетесі доводилося часто мандрувати по світу з метою лікування, у тому числі і в Кримських місцях.

Море позитивно впливало не лише на здоров'я, а навіть і на творчість Лесі.

Під час перебування у Ялті, Балаклаві з – під пера поетеси з'явилося багато творів.

В одному із них вона пише:

Море, море! Без краю просторе,

Руху повне і разом спокою!

Забуваю і щастя, і горе –

Все наземне, - з'єднатись з тобою

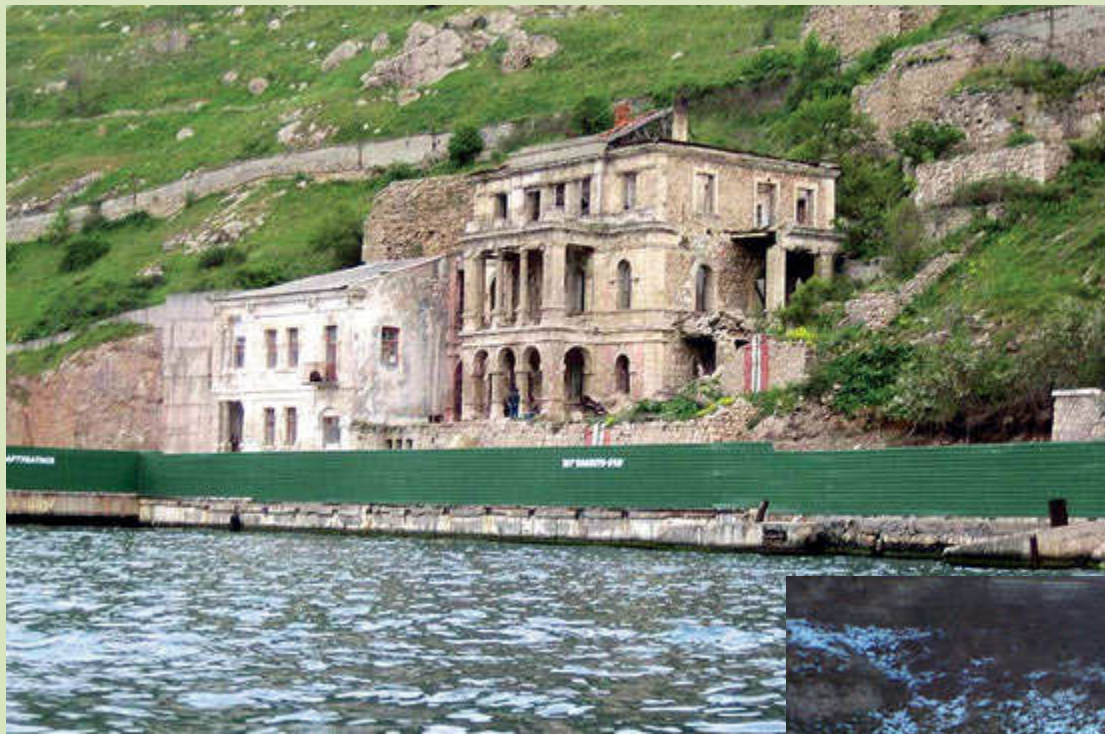
Я жадаю на час, на годину,

Щоб не бачить нічого на світі,

Тільки бачить осяйну долину

І губитись в прозорій блакиті!..

Леся Українка

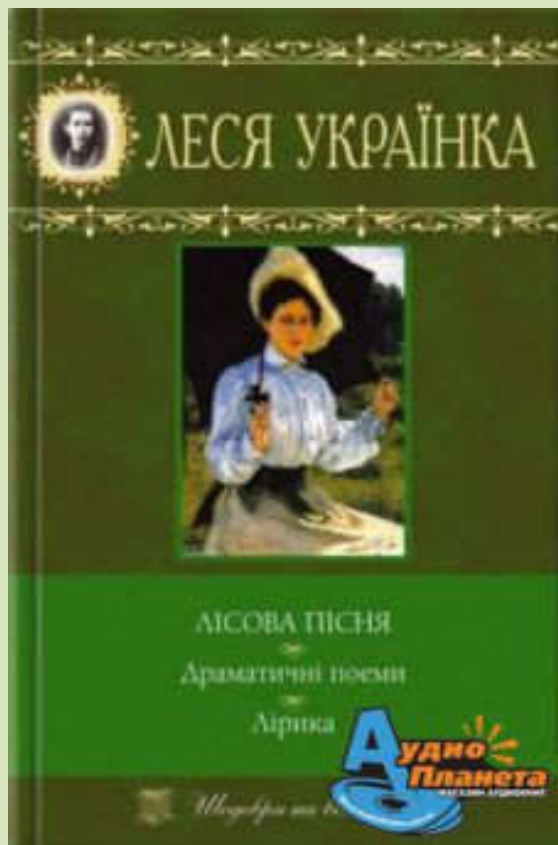
**Здається,
прекрасний
морський клімат
мав би сприяти
покращенню
здоров'я, а
поетесі стало
гірше.**

**Останні роки Леся
Українка жила в Грузії
та Єгипті. Усе було
марно. Невблаганно
прогресувала хвороба.
До процесу кісткового
туберкульозу, що
загострився, додалася
невиліковна хвороба
нирок.**

Перемагаючи тяжкі страждання, вона знаходила силу працювати. На Кавказі вона все частіше згадувала волинське дитинство, перед нею поставали картини задумливої поліської краси. Так виникла «Лісова пісня», яка була написана за кілька днів тяжкохворою поетесою.

Леся Українка
померла 1 серпня
1913 року в
грузинському
містечку Сурамі. Тіло
її перевезли до Києва
і поховали на
Байковому
кладовищі.

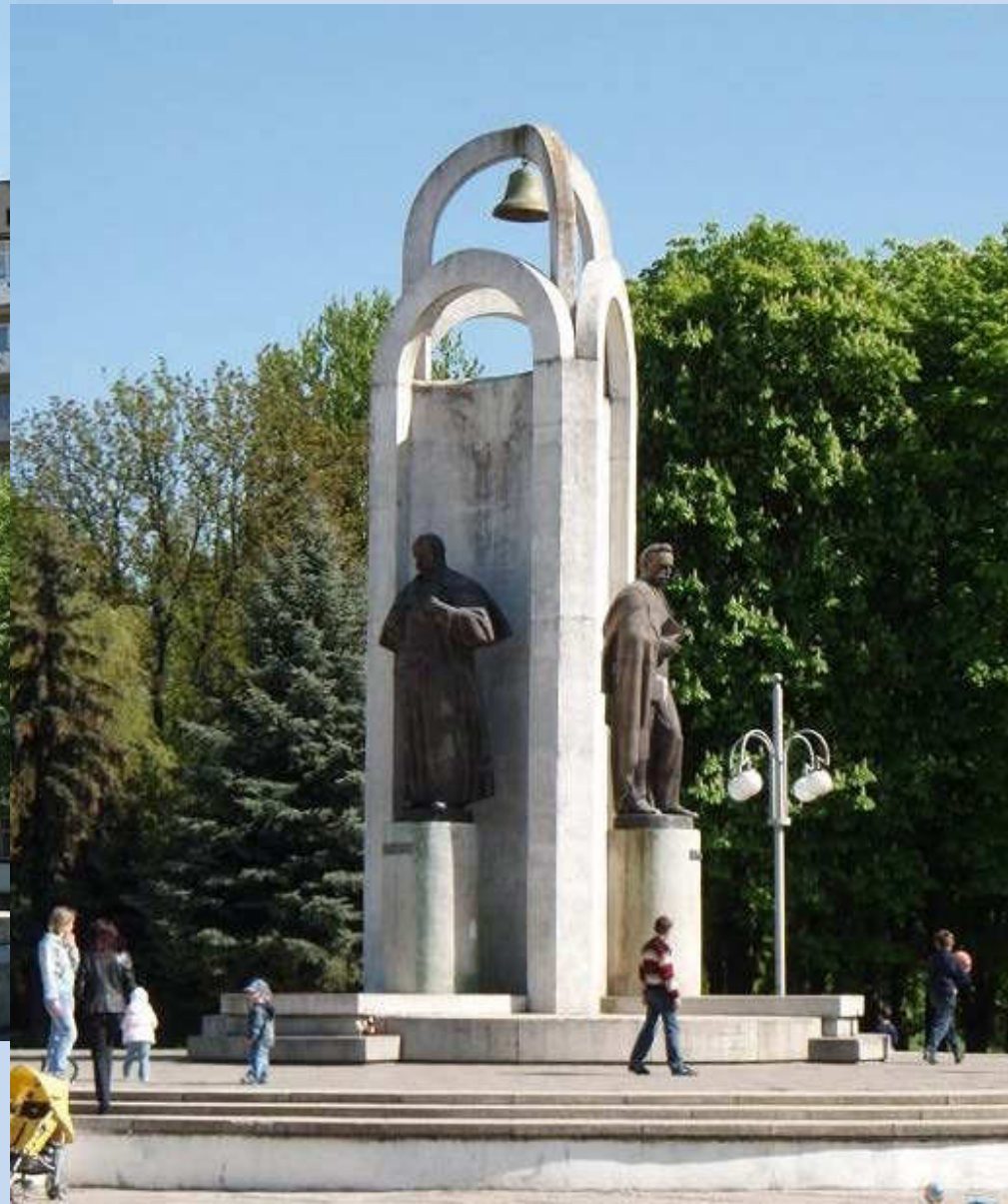

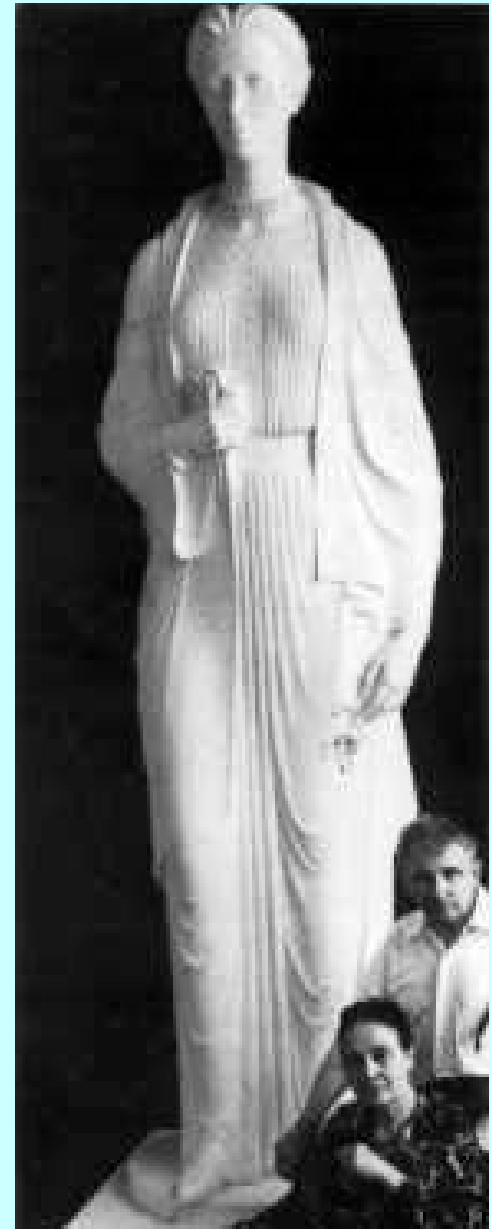
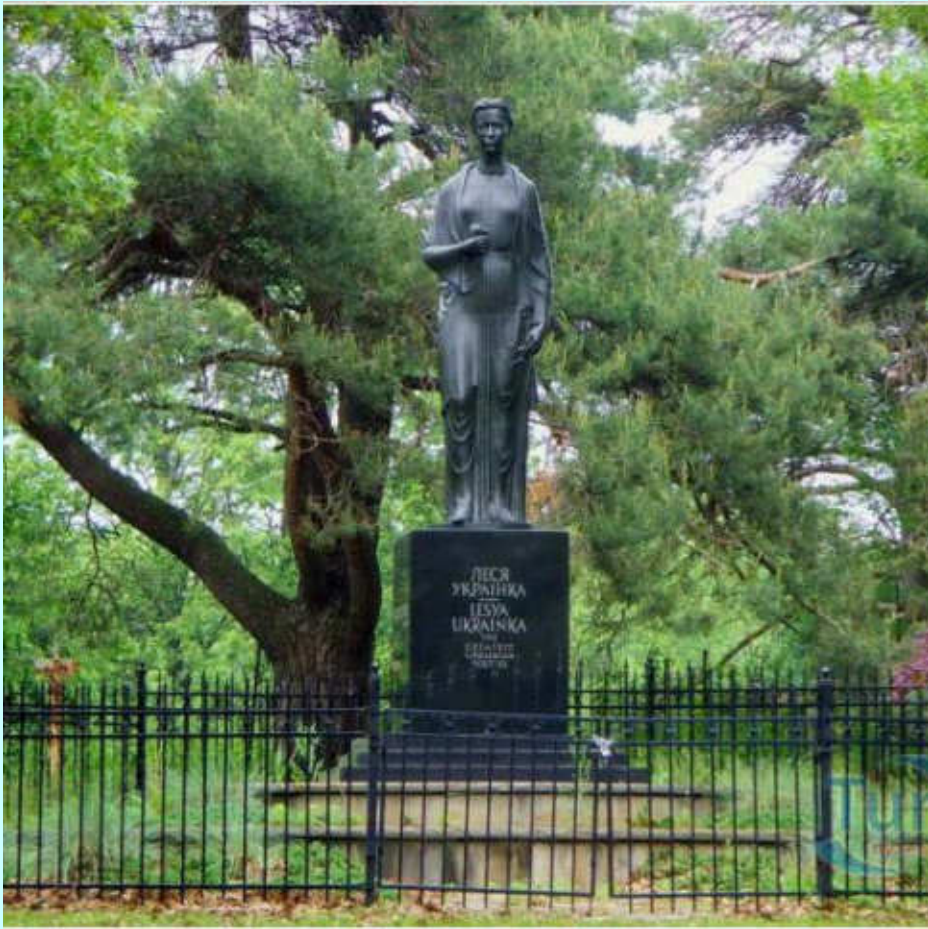
Пам'ять про геніальну поетесу, громадського діяча виражена у музеях, які поставали перед вами впродовж подорожі, меморіальних кімнатах – музеях, в погруддях, пам'ятниках Лесі Українці. Зараз до уваги іще де кілька пам'ятників.

**Філософ, геніальний
художник і в той же час
ніжна жінка - вона не лила
сліз над українською
обездоленістю, а,
озброївшись словом,
наперекір тиску влади,
закликала до боротьби за
все українське - слово,
культуру, традицію, націю ...**

Полетіла "на крилах пісні".
Здійснилася її давня мрія: вона
завжди хотіла доторкнутися
руками до хмар...

